

ТЕРМІНОЛОГІЧНА ЛЕКСИКА В ЕКОНОМІЧНОМУ НАУКОВО-НАВЧАЛЬНОМУ ТЕКСТІ

Наталія ГРЕЧИХІНА (Кіровоград, Україна)

Статтю присвячено з'ясуванню й описові специфіки термінологічної лексики в науково-навчальних текстах із економіки (ННТЕ) як засобу трансляції галузевого знання. Узагальнено чинну типологію термінів із урахуванням новітніх наукових досліджень і окреслено специфіку її об'єктивації в ННТЕ, а також схарактеризовано термінологічну лексику ННТЕ в когнітивному, мовному, лінгвокультурному й соціолінгвістичному аспектах.

Ключові слова: науково-навчальний текст; термін, типологія термінів; науково-навчальний текст як інтегральна модель; когнітивний, мовний, культурний, соціальний сектор інтегральної моделі наукового тексту.

The paper depicts specific features of terminological lexis in economic academic texts (EATs) as a means of area specific knowledge transfer. Current typology of terms has been surveyed with a focus on the recent research findings, peculiarities of its representation in EATs have been outlined, and terminological lexis in EATs has been characterized from cognitive, language, linguacultural and sociolinguistic perspectives.

Key words: academic text; term, typology of terms; research academic text as an integral model; cognitive, language, cultural, social sectors of research academic texts.

З'ясування й опис характерних особливостей термінологічної лексики як засобу кодування знання в науково-навчальних текстах (у першу чергу, галузевого) зумовлено дослідницькими інтересами до конкретних виявів мовної діяльності людини у вигляді текстів в різних сферах її життєдіяльності. У зв'язку з цим особливого значення набуває проблема вивчення тексту як когнітивно-комунікативного механізму, що є ключовою проблемою комунікативної лінгвістики й лінгвістики тексту на нинішньому етапі розвитку цих дисциплін.

Актуальність нашого дослідження обґрунтована недостатньою вивченістю науково-навчальних текстів (ННТ) як інтегрального феномену в руслі когнітивного й комунікативного підходів, відсутністю комплексного опису лексичного складу ННТ.

Мета статті полягає у виявленні характерних особливостей термінологічної лексики в науково-навчальних текстах з економіки (ННТЕ) з огляду на роль такої лексики як ключового засобу трансляції галузевого знання. **Об'єктом** дослідження виступає термінологічний склад ННТЕ, а **предмет** вивчення охоплює його специфіку з позицій інтегрального підходу. Поставлена мета може бути досягнута в результаті вирішення таких **завдань**: окреслити сучасне розуміння поняття “термін”, узагальнити чинну типологію термінів з урахуванням новітніх наукових досліджень і описати специфіку її об'єктивації в ННТЕ, схарактеризувати термінологічну лексику ННТЕ в когнітивному, мовному, лінгвокультурному й соціолінгвістичному аспектах.

Термін виступав предметом дослідження низки наукових праць [3; 4; 5; 11; 12; 14; 15], попри це на часі не існує єдино прийнятого визначення цього поняття. За В. М. Лейчиком, недолік більшості дефініцій полягає в намаганні об'єднати різні аспекти, що практично неможливо й логічно неправомірно [11: 20].

Традиційно терміном називають слово або словосполучення, яке позначає поняття спеціальної сфери або діяльності й входить до загальної лексичної системи мови через конкретну термінологічну систему (термінологію) [2: 508]. У межах термінології терміном позначають лексичну одиницю певної мови для спеціальних цілей, яке вербалізує конкретне або абстрактне поняття теорії окремої спеціальної сфери знань або діяльності [4: 31-32].

Для глибшого розуміння сутності терміна слід узагальнити його характерні ознаки, описані в спеціальній літературі. З філософсько-гносеологічних позицій терміни слугують засобами закріплення результатів пізнання в спеціальних галузях знань і діяльності, виконують функцію відкриття нового знання [13: 26]. Із цим баченням погоджується О. І. Голованова, яка вважає, що позначаючи найбільш значимі ментальні об'єкти професійної діяльності, терміни вербалізують логічну модель певної системи знання або діяльності й слугують основними когнітивними орієнтирами в межах цих систем [2: 26].

У ракурсі когнітивного термінознавства термін дефінується як динамічне явище, яке виникає, формулюється, поглиблюється в процесі пізнання (когніції), переходу від концепту як мисленнєвої категорії до вербалізованого концепту, пов'язаного з певною теорією, концепцією, що осмислює певну галузь знань або діяльності [11: 21].

Визначення терміна, запропоноване Б. Н. Головіним, вказує на формальні й семантичні ознаки цього поняття: терміном слід вважати “слово або підрядне словосполучення, що має спеціальне значення, виражає та формує професійне поняття та застосовується в процесі пізнання й освоєння наукових і професійно-технічних об’єктів та відносин між ними” [3: 27].

На системності термінів наголошують В. С. Кулебакін і Я. А. Климовицький, які визначають термін як слово (чи словосполучення), яке є єдністю звукового знака і відповідного поняття в системі понять певної сфери науки або техніки [10: 19].

Характерною рисою терміну є зв’язок із відповідною дефініцією. Відтак, термін розуміють як слово або лексикалізоване словосполучення, що вимагає побудови дефініції для встановлення значення відповідного поняття [8: 7].

Д. С. Лотте вважає, що терміни як лексеми, які позначають фіксоване поняття, є короткими, позбавленими багатозначності, синонімії, омонімії [12: 18]; із цього визначення випливає низка ознак терміну.

На підставі аналізу визначень, представлених у спеціальній літературі, під терміном розуміємо особливу системну денотативну одиницю, яка позначає певне фіксоване наукове поняття (абстрактне або конкретне), характеризується стислістю й однозначністю і в просторі науково-навчального тексту є ключовим елементом дефініції певного наукового поняття.

Типології термінів присвячено численні праці [1; 4; 5; 11; 14], хоча єдино прийнята класифікація таких одиниць дотепер не розроблена. Аналіз класифікацій термінів, представлених у спеціальній літературі, дозволив виокремити низку критеріїв їхньої структури: семантичний, формальний, а також за сферою вживання, мотивованістю, денотатом, типом поняття, яке виражає термін, джерелом походження, нормативним критерієм.

За семантичною структурою виокремлюють однозначні (моносемантичні) й багатозначні (полісемантичні) терміни; за критерієм мотивованості – мотивовані, частково-мотивовані й немотивовані [1].

За формальним критерієм розрізняють терміни-слова, терміни-словосполучення та символі-слова (особливий комбінований структурний тип термінологічної номінації, до складу якої на рівні зі словесними знаками входять символи: літери, графічні знаки тощо).

Терміни-словосполучення поділяються на дискретні вільні словосполучення, у яких кожен із компонентів є терміном, і зв’язані словосполучення, до складу яких можуть входити лексеми нетермінологічної природи та недискретні терміни-фразеологізми [5: 33].

Класифікація термінів за сферами вживання (за мовою для спеціальних цілей) включає такі сфери: наука, техніка, виробництво (що складають “технічний базис” сучасного суспільства); економічний базис (виробничі відносини), інфраструктура, яка охоплює суспільно-політичні відносини, мистецтво, масові комунікації тощо [11: 92].

Відповідно до типів понять, які вони позначають, розрізняють терміни категорій, загальнонаукові, загальнотехнічні терміни, міжгалузеві терміни, спеціальні терміни [11: 91].

За денотатом вирізняють терміни спостереження (які позначають класи реальних об’єктів) і теоретичні терміни (які позначають абстрактні поняття) [14: 8].

За критерієм історичного походження терміни поділяються на питомі (які здавна існують у певній мові) та запозичені [4: 35-36].

У результаті аналізу чинних класифікацій термінів [1; 4; 5; 11; 14] нами розроблена їхня узагальнена типологія, яку застосуємо для аналізу термінів у навчально-наукових текстах з економіки (див. табл. 1).

Типологія термінів у науково-навчальних текстах із економіки

№	Критерій класифікації термінів	Типи термінів
1	Формальний критерій	1.1. Терміни слова 1.2. Терміни словосполучення 1.3. Терміни фразеологізми
2	Семантичний критерій	2.1. Моносемантичні терміни 2.2. Полісемантичні терміни
3	Тип позначуваного поняття	3.1. Загально-наукові терміни 3.2. Галузеві (економічні) терміни
4	Ступінь абстрактності	4.1. Теоретичні терміни 4.2. Емпіричні терміни

5	Мотивованість	5.1. Мотивовані терміни 5.2. Частково-мотивовані терміни 5.3. Немотивовані терміни
6	Джерело походження	6.1. Питомі терміни 6.2. Запозичені терміни

Кількісний аналіз типів термінів у ННТЕ корпусу матеріалу спостереження, який охоплював англомовні посібники з економіки [18-20], виявив, що за формальним критерієм найпоширенішим типом є термін-словосполучення – 67,7% (203), наприклад, *sole proprietorship, classical unemployment*; друге місце посідають терміни-слова – 32,3% (97): *inflation, unemployment*. Терміни-символо-слова відсутні в корпусі матеріалу спостереження, оскільки цей формальний тип термінів не притаманний для ННТ з економіки.

За семантичною структурою найбільш уживаним типом термінів у ННТЕ є моносемантичні терміни – 83,7% (251), наприклад, *discount, mortgage, bankrupt*. Частка полісемантичних термінів є значно меншою – 16,3% (49): *interest, service, substitute*. Висока частотність моносемантичних термінів пояснюється характерною ознакою термінологічної лексики – моносемантичністю. Наявність полісемантичних лексем серед відібраних термінів пов'язана з тенденцією вживання термінологічної лексики в розмовному стилі мовлення, а також утратою нею внаслідок цього термінологічної природи.

За дискретністю найчастотнішим видом термінів є дискретні зв'язані терміни – 50% (102), наприклад, *free enterprise*; на другому місці – дискретні вільні – 47,5% (97): *frictional unemployment*; найменш частотними є недискретні – 2,5% (6), наприклад, *zero-sum game*. Такі результати пояснюються доцільністю вживання дискретних термінів у ННТ і обмеженістю вживання недискретних термінів, тобто термінів-фразеологізмів.

За типом позначуваного поняття найчастотнішими в ННТЕ є галузеві, а саме, економічні терміни – 87,7% (263): *graduated income tax*. Значно меншою є кількість загально-наукових термінів – 12,3% (37): *institutions*. Такий розподіл термінів за типом понять пояснюється галузевою спрямованістю досліджених науково-навчальних текстів – з економіки, що й зумовлює високу частоту вживання саме економічних термінів. Водночас системність характеру наукових знань в цілому та наявність стійких міждисциплінарних зв'язків економіки з іншими галузями знань зумовлюють наявність у ННТЕ загально-наукових термінів.

За критерієм абстрактності найпоширенішим типом у ННТЕ є теоретичні терміни – 85% (255), наприклад, *nominal wage*, друге місце посідають емпіричні терміни – 15% (45), наприклад, *stock exchanges*. Такий розподіл зумовлений теоретичною спрямованістю науково-навчальних текстів, мета яких полягає в представленні основних теоретичних знань з економіки, які в подальшому можуть бути застосовані на практиці.

Чільне місце в ННТЕ за критерієм мотивованості посідають мотивовані терміни – 96,33% (289): *corporate stock*; менш частотними є частково-мотивовані терміни – 3,33% (10): *price ceiling*, і немотивовані, – 0,34%: *zero-sum game*. Поширеність мотивованих і незначна частота вживання останніх двох груп термінів зумовлюються мотивованістю як характерною рисою термінологічної лексики.

У зв'язку з тим, що в розвиток економічної галузі знань значний внесок зроблено науковцями, для яких англійська мова є рідною, а також переважна кількість сучасних авторитетних науково-навчальних текстів створена в оригіналі англійською мовою, то в межах цієї мови за джерелом походження більшість економічних термінів можна віднести до питомих, які широко запозичуються іншими мовами. Однак, слід взяти до уваги, що в період зародження економічної галузі знань, як і інших наукових галузей, мовою науки вважалась латина, а відтак “будівельним” матеріалом великої кількості економічних термінів виступають латинські корені та інші морфеми.

Як зазначалось, вживання терміну в ННТ тісно пов'язане з дефініцією, яка тлумачиться як цілісна синтаксична структура, що встановлює тотожність між науковим поняттям і відповідним терміном, окреслює межі цього наукового поняття та передає закінчену думку [7: 18], наприклад: *Mortgage: A special type of loan in which the borrower buys a house (or other real estate) with the funds. Usually the property serves as collateral for the mortgage* [20: 187];

Delinquencies: Cases where borrowers are not in good standing with the lender (such as a bank), because they have not been keeping up with their required payments [20: 187]; *Budget deficit: the amount the government must borrow when it spends more than it collects in taxes and other sources of revenue* [20: 28]. Звідси випливає, що термін є ім'ям (вербалізатором) певного поняття, значення та суттєві ознаки якого в точній, логічній і лаконічній формі експлікуються в

межах дефініції як фрагмента науково-навчального тексту. Зазвичай, у такому типі текстів під час першого звернення до поняття засобом відповідного терміну подається його дефініція, яка надалі вноситься до пресупозиції, фонду знань адресата науково-навчального тексту стосовно певного фрагмента галузевої картини світу.

Усі вищенаведені критерії фактично є інвентарним переліком і потребують подальшого поглибленого аналізу в просторі наукового тексту та його різновиду – науково-навчального тексту, який у ракурсі сучасної методології тлумачиться як інтегральний феномен, що охоплює чотири сектори: когнітивний, мовний, культурний і соціальний, та який існує в їхній взаємодії й взаємозумовленості за допомогою комунікативної діяльності [16: 62]. Автор інтегральної моделі наукового тексту Т. М. Хомутова до його когнітивного сектору відносить наукове знання, яке формує поняттєву основу ННТ (предметне знання), а також репрезентує способи отримання, пояснення й інтерпретації предметного знання (методологічне знання); до мовного сектору відноситься знання про мову як систему, а також мовні засоби вираження наукового знання; культурний сектор орієнтований на автора тексту і ґрунтується на представленні цього тексту як фрагменту культури, як національно-специфічного типу мислення, яке об'єктивується різноманітними засобами, у тому числі лексики і культурно-специфічними моделями макроструктури тексту; соціальний сектор орієнтований на адресата, зумовлений прагматичною настановою автора і засобами її вираження: стилем, жанром, фаховою мовою, у тому числі термінологічною, загальнонауковою та загальновживаною лексикою [16, там само]. Услід за Т. М. Хомутовою, вважаємо, що інтегральний підхід до ННТ дозволяє описати термінологічну лексику в його складі в аспекті кожного із зазначених секторів у їхній взаємодії.

У когнітивному аспекті лексика ННТ може репрезентувати декларативне знання в двох його різновидах: предметному та методологічному. Відтак її можна структурувати на **предметну** (вербалізатори предметних декларативних знань про факти, які вміщують семи “предмет, об’єкт, суб’єкт, ознака предмета, властивість, якість, стан тощо”) та **методологічну** (семантична структура слів вміщує семи “дія, діяльність, діяч тощо”) [17: 77].

У мовному аспекті терміни, що вербалізують предметне знання, належать переважно до іменної лексики, а методологічні терміни – переважно до дієслівної.

Положення сучасного мовознавства про те, що лексика відображає культурну специфіку й тому є важливим інструментом пізнання культури й суспільства (Анна Вежбицка; В. І. Карасик; Ю. С. Степанов), у культурному аспекті уможливорює її поділ на: **культурно-специфічну** (котра позначає унікальні поняття, котрі не мають аналогів в інших культурах, тобто реалії), і **культурно-зумовлену**, яка, в свою чергу, охоплює **загальнокультурний** (культурно-нейтральний) та **культурно-орієнтований** прошарки [17: 86]. Культурно-орієнтована лексика може виражати різний об’єм значень суміжних понять у різних мовах, зумовлений різними умовами життєдіяльності певних лінгвокультур, а також мати різну частоту вживання у випадку, коли вона експлікує особливо значимі цінності культури, наприклад, ставлення до діяльності, матеріальних ресурсів, спілкування, аргументації тощо [6: 44]. За Т. М. Хомутовою [17: 87], культурно-орієнтована лексика утворює найбільшу частину лексикону наукових текстів, при цьому її частина є репрезентативною (чітко виражає культурні цінності), а частина – нерепрезентативною (потребує дослідницьких процедур для встановлення культурної зумовленості). До останньої належить термінологічна лексика, яка може переходити до розряду культурно-нейтральної у зв’язку з процесом глобалізації науки.

Традиційний поділ суспільства за сферою діяльності на загальний соціум (спільнота всіх носіїв мови) і науковий соціум (спільнота всіх представників наукової сфери діяльності), який, у свою чергу, охоплює фахові наукові спільноти (вчені-економісти, вчені-біологи, вчені-математики тощо), зумовлює загально прийнятий поділ лексики на три групи: загальновживану, загальнонаукову та термінологічну. У межах наукового тексту Т. М. Хомутова виокремлює: **загально-соціальну** та **соціально-специфічну** (за належністю учасників комунікативного акту до наукової та галузевої спільноти), а також **оцінну**, **експресивну** та **прагматичну** лексику (за соціальним компонентом значення, який характеризує зв’язок із життєдіяльністю членів соціуму) [17: 95].

Соціальний сектор, який уособлює фрагмент соціального простору (сюди віднесено членів наукової дискурсивної спільноти, рівень розвитку знань у відповідному суспільстві тощо), за Т. М. Хомутовою, охоплює загальновживану лексику, яка маркується як **загально-соціальна**, або соціально нейтральну: сюди віднесено службові й загальновживані слова, що функціонують у всіх стилях мовлення й створюють загальну “тканину” ННТ [17: 92].

Загальнонаукова лексика (яка вербалізує наукові поняття, співвідносні з об’єктами, процесами та явищами в різних галузях наукового знання, сприяє логічній, послідовній експлікації теоретичного

матеріалу, утворюючи основу наукового стилю) з позицій членів усієї мовної спільноти належить до **соціально-специфічної**, а з позицій представників фахової наукової спільноти – до **загально-соціальної** [17: 93]. І, нарешті, термінологічна лексика певної галузі знань є **соціально-специфічною**, тому що вона відображає специфіку цієї галузі. Слід зауважити, що віднесення слова в ННТ до однієї із зазначених вище груп здійснюється в залежності від контексту, в той час як у словнику вони часто багатозначні.

Згідно з принципом консубстанціональності слова потенційно можуть виступати в ролях загальноновживаних, загальнонаукових і термінів [9: 49-50].

Оцінна лексика в ННТ може вміщувати різні модуси оцінки: 1) модус “схвалення – несхвалення” (*advantage*,); 2) модус аналітичної оцінки “повнота, глибина, актуальність, новизна тощо” (*effective*); 3) модус модальної оцінки “дійсність – можливість – необхідність” (*actual, real – hypothesis, possible – imperative, necessary*). Експресивна лексика представлена переважно підсилювальними прислівниками, інтенсифікаторами значення (*completely, exactly, simply*). Її поширеність в ННТ незначна, що підтверджує експресивно-нейтральний характер лексичного складу таких текстів, ключове завдання яких полягає в об’єктивному відображенні певного галузевого знання. Разом з тим, окремі підсилювальні прислівники, утворені від основ, які позначають раціональну оцінку якостей і властивостей об’єкта (*fully, exactly, precisely*), знаходять широке застосування в ННТ [17: 96].

Лексика із соціально-прагматичним компонентом значення в ННТ охоплює, головним чином, композиційно орієнтуючі одиниці: (*below, conclusion, summary*), делімітуючі одиниці (*finally, namely*) й атрактори уваги (*hence, thus*). Така лексика з одного боку нечисельна в ННТ, а з іншого – окремі одиниці виявляють високу частотність, що свідчить про їхню релевантність у вираженні прагматичних настанов тексту.

Усі виокремлені групи лексики складають нечіткі множини і можуть характеризуватися в когнітивному, мовному, культурному й соціальному аспектах. Наприклад, термін *efficiency* є іменником (мовний аспект), вербалізує абстрактне предметне знання (когнітивний аспект), виражає раціональне ставлення до діяльності (культурний аспект), реалізує свою соціальну зумовленість (належність до загально-соціальної або соціально-специфічної лексики) в контексті, йому властива соціальна оцінка схвалення, аналітична оцінка результативності діяльності, експресивно-нейтральна конотація (соціальний аспект) [17: 96-97].

Отже, аналіз термінологічної лексики в науково-навчальних текстах із економіки засвідчив, що ця лексична підсистема виявляє специфічні ознаки, які можливо реконструювати й описати згідно з низкою критеріїв. Найпоширенішим типом терміну в досліджених текстах за формальним (морфологічним) критерієм є терміни-словосполучення, за дискретністю – дискретні зв’язані та дискретні вільні, за типом позначуваного поняття – галузеві (економічні), за семантичною структурою – моносемантичні, за критерієм абстрактності – теоретичні, за критерієм мотивованості – мотивовані терміни.

Термінологічна лексика ННТ з економіки також виявляє характеристики згідно з чотирма секторами інтегральної моделі наукового тексту: у когнітивному аспекті, вона є, переважно предметною; у мовному аспекті – іменною та дієслівною; у культурному аспекті – культурно-орієнтованою; у соціальному аспекті – соціально-специфічною, вона може виражати різні модуси раціональної оцінки й бути носієм експресивно-нейтральної конотації.

Перспективою подальшого дослідження вважаємо поглиблене вивчення окресленої специфіки термінологічної лексики в просторі науково-навчальних текстів з економіки на матеріалі різних мов у зіставному аспекті, а також аналіз терміна як ключового компонента дефініцій економічних понять у межах науково-навчальних текстів.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Буковская В. Проблема выделения типов терминов, классификация / В. Буковская. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://ceon.pl/pl/>
2. Голованова Е. И. Типология единиц профессиональной коммуникации: когнитивно-прагматический аспект / Е. И. Голованова // Лингвистический энциклопедический словарь/ Под ред. В. Н. Ярцевой; Ин-т языкознания АН СССР. – М.: Сов. энциклопедия, 1990. – 682 с.
3. Головин Б. Н. Лингвистические основы учения о терминах: Учеб. пособие для филол. спец. вузов / Б. Н. Головин, Р. Ю. Кобрин. – М.: Высш. школа, 1987. – 104 с.
4. Гринев С. В. Введение в терминоведение / С.В. Гринев. – М.: Изд-во МГУ, 1993. – 309 с.
5. Даниленко В. П. Русская терминология: опыт лингвистического описания / В. П. Даниленко. – М.: Наука, 1977. – 246 с.

6. Елизарова Г. В. Культура и обучение иностранным языкам / Г. В. Елизарова. – СПб.: Союз, 2001. – 291 с.
7. Зарва А. М. Дефиниция как типологическая разновидность научного текста : Автореф. диссер. ... канд. филол. наук: 10.02.19 / А. М. Зарва. – Нальчик, 2003. – 17с.
8. Канделаки Т. Л. Семантика и мотивированность терминов / Т. Л. Канделаки. – М.: Наука, 1977.
9. Комарова А. И. Функциональная стилистика: научная речь. Язык для специальных целей (LSP)/ А. И. Комарова. – М.: Едиториал УРСС, 2004. – 192 с.
10. Кулебакин В. С. Работы по построению научно-технической терминологии в СССР и советская терминологическая школа / В. С. Кулебакин, А. Я. Климовицкий // Лингвистические проблемы научно-технической терминологии. – М.: Наука, 1970. – С. 15-19.
11. Лейчик В. М. Терминоведение: предмет, методы, структура / В. М. Лейчик. – М.: Либроком, 2009. – 256 с.
12. Лотте Д. С. Основы построения научно-технической терминологии: вопросы теории и методики /Д. С. Лотте. – М.: Изд-во Академии Наук СССР, 1961. – 157 с.
13. Никитина С.Е. Семантический анализ языка науки: на материале лингвистики / С. Е. Никитина. – М.: Наука, 1987. – 143 с.
14. Петров В. В. Семантика научных терминов / В. В. Петров. – Новосибирск: Наука, 1982. – 126 с.
15. Суперанская А. В. Общая терминология: Вопросы теории / А. В. Суперанская, Н. В. Подольская. – М.: Наука, 1989. – 243 с.
16. Хомутова Т. Н. Научный текст: единицы интегральной модели / Т. Н. Хомутова // Вестник Южно-Уральского университета. Серия “Лингвистика”. – 2010. – Вып. 10, № 1 (177). – С. 60-66.
17. Хомутова Т. Н. Научный текст: интегральный анализ лексики / Т. Н. Хомутова // Язык и культура. – 2010. – № 4 (12). – С. 77-98.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

18. Ahlersten, Kr. Essentials of Microeconomics/ Krister Ahlersten. – Ventus Publishing Aps., 2008. 134 p. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bookboon.com/en/macroeconomics-uk-ebook>
19. Jochumzel Pater. Essentials of Macroeconomics / Pater Jochumzel. – Ventus Publishing Aps., 2010. – 165 p. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.free-ebooks.net/ebook/essentials-of-macroeconomics>
20. Robert P. Lessons for the Young Economist / Robert P. 31. – Auburn, Alabama: the Ludwig von Mises Institute, 2010. – 412 p. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : mises.org/books/lessons_for_the_young_economist_31.pdf

Наталія Гречихіна – викладач кафедри іноземних мов Кіровоградського національного технічного університету, аспірант кафедри перекладу та загального мовознавства Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: актуальні проблеми дослідження економічного дискурсу, науково-навчальних текстів з економіки.